

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lipca 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący sędzia Krzysztof Turbiński

Protokolant sekretarz sądowy Sylwia Łoś

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2021 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku P. Ś.

z udziałem A. Ś.

o podział majątku wspólnego

postanawia

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego P. Ś. i A. Ś. wchodziło spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...), o wartości (...) (trzysta dziewięćdziesiąt jeden tysięcy) złotych;
2. oddalić wniosek wnioskodawczyni o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;
3. dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznać uczestniczce prawo opisane w punkcie 1 postanowienia;
4. zasądzić od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwotę (...) (sto dziewięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych w ten sposób, że:
 - a) kwota (...) (sto tysięcy pięćset) złotych jest płatna w terminie trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;
 - b) kwota (...) (dziewięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych jest płatna w czterech rocznych ratach w wysokości po (...) (dwadzieścia trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt) złotych, przy czym pierwsza rata po upływie piętnastu miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia;wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek ze wskazanych kwot;
5. umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie;
6. ustalić, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;
7. obciążyć, tytułem tymczasowo wyłożonych wydatków, na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi:
 - a) wnioskodawcę kwotą 953,38 (dziewięćset pięćdziesiąt trzy 38/100) złotych, którą ściągnąć z roszczenia zasądzonego w punkcie 4 postanowienia;

b) uczestniczkę kwotą (...), 87 (tyśiąc trzysta dwadzieścia siedem 87/100) złotych;

8. zwrócić wnioskodawcy, tytułem niewykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego, kwotę 62,75 (sześćdziesiąt dwa 75/100) złotych, uiszczoną w dniu 3 czerwca 2020 roku;

9. przyznać radcy prawnemu A. Z. kwotę (...) (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu.

Sygnatura akt II Ns 792/20

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym dnia 28 grudnia 2018 roku P. Ś., reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru w osobie adwokata, wystąpił o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki A. Ś. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w Ł. przy ulicy (...), dokonanie podziału majątku wspólnego przez przyznanie tego prawa uczestniczce z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 119.550 zł oraz zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto, wnioskodawca wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

(wniosek 2-3v., pełnomocnictwo k. 4)

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2019 roku Sąd zwolnił wnioskodawcę od opłaty sądowej od wniosku ponad kwotę 500 zł i oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów w dalszym zakresie.

(postanowienie k. 33)

W odpowiedzi na wniosek A. Ś. zażądała ustalenia nierównych udziałów w majątku objętym wspólnością ustawową małżeńską w częściach 75/100 na rzecz uczestniczki i 25/100 na rzecz wnioskodawcy, przyznanie jej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 65.000 zł i z ostrożności procesowej nieobciążanie kosztami postępowania w sprawie. Uczestniczka zgłosiła także wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie oraz przyznanie pełnomocnika z urzędu.

(odpowiedź na wniosek k. 42-43, wniosek k. 44-44v.)

Postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2019 roku Sąd oddalił wniosek uczestniczki o zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego.

(postanowienie k. 49)

Pismem z dnia 9 sierpnia 2019 roku wnioskodawca wniósł o przyznanie uczestniczce spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego z obowiązkiem spłaty na jego rzecz połowy jego wartości oraz o oddalenie wniosku o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

(pismo k. 62-63)

Na rozprawie dnia 4 listopada 2020 roku strony zgodnie wniosły o zawieszenie postępowania. Postanowieniem z dnia 4 listopada 2020 roku Sąd zawiesił postępowanie.

(protokół rozprawy z dnia 4 listopada 2020 roku k. 77, postanowienie k. 78)

Pismem z dnia 29 marca 2021 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o podjęcie postępowania. Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2021 roku Sąd podjął zawieszony postępowanie.

(pismo k. 181, postanowienie k. 182)

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały na swoich stanowiskach procesowych.

(protokół rozprawy k. 185)

Sąd ustalił:

Wyrokiem z dnia 10 stycznia 2017 roku został rozwiązany związek małżeński zawarty pomiędzy wnioskodawcą a uczestniczką postępowania w dniu 21 czerwca 2003 roku. Od chwili zawarcia związku małżeńskiego zainteresowani pozostawali we wspólności majątkowej małżeńskiej. Wyrok rozwiązujący małżeństwo przez rozwód uprawomocnił się z końcem 31 stycznia 2017 roku, zatem wspólność ustała dnia 1 lutego 2017 roku.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 13 września 2006 roku A. M. i P. małżonkowie Ś. zawarli umowę sprzedaży, mocą której nabyli za fundusze objęte wspólnością ustawową w jakiej pozostawali, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...). Na zakup prawa zainteresowani zaciągnęli kredyt hipoteczny w wysokości 40.000 zł.

(kopia aktu notarialnego k. 6-7v., umowa kredytu mieszkaniowego k. 8-13v.)

Umową zawartą dnia 27 grudnia 2007 roku A. M. i P. małżonkowie Ś. oraz E. i J. małżonkowie B. (rodzice uczestniczki) dokonali między sobą zamiany przysługującego zainteresowanym spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) przy ulicy (...) o wartości 133.000 zł na spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) o wartości 255.000 zł. Strony umowy oświadczyły, że z tytułu zamiany, mimo różnicy wartości zamienianych praw do lokalu, nie dokonują między sobą żadnych dopłat oraz, że zamiana lokalu przez zainteresowanych następuje do majątku wspólnego małżonków.

(kopia wypisu aktu notarialnego k. 14-16)

Zainteresowani mają wspólnie dwójkę małoletnich dzieci.

(okoliczność bezsporna)

W trakcie trwania małżeństwa na rzecz uczestniczki i jej dzieci zostały dokonane 3-4 darowizny w kwotach po około kilka tysięcy złotych.

(zeznania świadka E. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2019 roku, k. 77-77v.; zeznania uczestniczki – protokół rozprawy z dnia 28 czerwca 2021 roku, k. 186-187)

Wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) wynosi 391.000 zł.

(okoliczność bezsporna)

Wnioskodawca jest zawodowym kierowcą. W okresie od 2003 do 2005/2006 roku prowadził działalność gospodarczą, z której przekazywał uczestniczce niewielkie kwoty, z uwagi na niską wysokość zarobków i pokrywanie z nich składki zdrowotnej. W latach 2006-2010 wnioskodawca pracował za granicą i raz na trzy tygodnie wracał do domu na tygodniowy odpoczynek. Wówczas osiągał dochody w wysokości od 4.500 zł do 5.500-6.000 zł netto miesięcznie. Z wynagrodzenia przekazywał małżonce sumy pieniężne w wysokości 2.500-3.500 zł, resztę przeznaczał na zakupy na kolejny wyjazd. Od 2010 do 2017 roku pracował jako kierowca w kraju w trybie od poniedziałku do piątku z weekendowym pobytem w domu. Osiągał dochody w wysokości 2.800 zł-3.500 zł netto, z których przekazywał

małżonce kwoty po 1800-2.300 zł. W 2012 roku, przez okres 6 miesięcy, wnioskodawca miał zajęte wynagrodzenie z uwagi na nieopłacenie podatku od środków transportu.

Uczestniczka w pierwszym roku małżeństwa pracowała na stacji benzynowej, skąd otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 900-1000 zł miesięcznie. Następnie rozpoczęła pracę w bankach, gdzie pracuje do chwili obecnej, skąd osiągała dochody w wysokości od 1500 do 3000 zł netto miesięcznie. Przez kilka miesięcy pracowała w S., gdzie zarabiała około 1.800-2.000 zł netto. Uczestniczka nie pracowała jedynie w okresie urlopu macierzyńskiego. Przez całe małżeństwo zajmowała się domem, finansami i wychowaniem dzieci. Organizowała także remont mieszkania przy ul. (...). Pomocy udzielali uczestniczce jej rodzice, a sporadycznie teściowa.

(zeznania świadka E. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2019 roku, k. 77-77v., zeznania świadka W. Ś. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2019 roku, k. 77v.-778, zeznania świadka A. W. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2019 roku k. 78-78v., zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 28 czerwca 2021 roku k. 185-186, zeznania uczestniczki – protokół rozprawy z dnia 28 czerwca 2021 roku k. 186-187)

Z lokalu mieszkalnego numer (...) przy ulicy (...) w Ł. korzysta wyłącznie uczestniczka wraz z dwójką wspólnych małoletnich dzieci zainteresowanych. W lokalu nie znajdują się żadne rzeczy należące do wnioskodawcy.

(okoliczność bezsporna)

Wnioskodawca jest zatrudniony na umowę o pracę na czas określony do końca czerwca 2022 roku. Otrzymuje zmienne wynagrodzenie od 2.400 do 3.200 zł netto miesięcznie. Płaci alimenty w wysokości 1.300 zł miesięcznie i abonament za telefon i Internet dla syna w kwocie 50 zł miesięcznie. Mieszka w lokalu, którego jest współwłaścicielem wraz z rodzicami, którym przekazuje kwoty po 1000-1200 zł rocznie. Pozostałą kwotę przeznacza na bieżące potrzeby. Ma oszczędności w kwocie 2.800 zł.

(zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy k. 185v.)

Uczestniczka jest zatrudniona na umowę o pracę na czas określony do końca maja 2022 roku. Otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 3.000 zł, alimenty na dzieci w kwocie 1300 zł i świadczenie 500 plus. Jest właścicielką nieruchomości w miejscowości M.. Nie ma oszczędności i innych źródeł dochodu. Ma możliwość uzyskania w terminie około miesiąca- dwóch, jako współkredytobiorca, kredytu hipotecznego w kwocie około 100.000 zł.

(zeznania uczestniczki – protokół rozprawy k. 186-186v.)

Sąd zważył:

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowi art. 31 oraz art. 43 k.r.o.

Skład majątku wspólnego oraz jego wartość ostatecznie były między zainteresowanymi bezsporne. Kwestię sporną stanowiło natomiast żądanie uczestniczki ustalenia, który z małżonków i w jakiej mierze przyczynił się do powstania majątku wspólnego oraz określenia udziałów w tym majątku. Uczestniczka wskazała, że wniosek o nierówne udziały jest uzasadniony darowizną na jej rzecz na sfinansowanie zakupu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego przy ulicy (...), darowizną będącą różnicą pomiędzy wartością zamienianych praw do lokalu, wieloma pomniejszych darowiznami otrzymanymi przez nią od rodziców, które przekazywane były na majątek wspólny, niewiadomym przeznaczeniem przez wnioskodawcę środków z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz zwiększoną opieką uczestniczki nad dziećmi w czasie wyjazdów wnioskodawcy za granicę.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, iż oboje zainteresowani w trakcie trwania małżeństwa pracowali zarobkowo. Jedyną przerwą w zatrudnieniu po stronie uczestniczki wynikała z urlopów macierzyńskich. Dochody z pracy zarobkowej przeznaczane były przez zainteresowanych na zaspokajanie potrzeb rodziny, co zgodnie wskazywali w toku postępowania. Choć w początkowym okresie małżeństwa wnioskodawca osiągał niewielkie dochody, to w późniejszym czasie, zwłaszcza podczas pobytu za granicą, jego zarobki znacznie przewyższały dochody

uczestniczki. Otrzymane sumy wnioskodawca w przeważającej części przekazywał małżonce, która zarządzała finansami rodziny. Natomiast uczestniczka, prócz świadczenia pracy, zajmowała się prowadzeniem gospodarstwa domowego i opieką nad dziećmi, czego z kolei nie czynił wnioskodawca, także z powodu charakteru wykonywanej przez siebie pracy zawodowego kierowcy. Tym samym w realiach rozstrzyganej sprawy w żaden sposób nie zostało przez uczestniczkę wykazane, aby to ona w przeważającej części przyczyniła się do powstania majątku wspólnego co uzasadniałoby roszczenie o ustalenie nierównych udziałów w tym majątku. W ocenie Sądu, istniejące między małżonkami różnice w wysokości ich zarobków, niwelowane były przez osobiste starania uczestniczki o wychowanie dzieci i wykonywanie pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Zajmowanie się dziećmi małżonków przez rodziców jednego z małżonków nie stanowi przyczyniania się tego małżonka do zaspokajania potrzeb rodziny poprzez pracę przy wychowaniu dzieci i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rozumieniu art. 43§2 kro.

Bezprzedmiotowe- z punktu widzenia przesłanek określonych w art. 43 § 2 k.r.o.- było powołanie się na przez uczestniczkę na darowizny otrzymane przez nią od rodziców. Jedyną możliwością uwzględnienia tego elementu majątkowego w postępowaniu podziałowym mogło być zgłoszenie żądania rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, a więc roszczenie z art. 45 § 1 zd. 2 k.r.o., którego uczestniczka nie zgłosiła. Wydatki i nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny nie stanowią bowiem podstawy do wyznaczenia wielkości udziału w tym majątku, ponieważ podlegają rozliczeniu nie na podstawie art. 43 § 2 k.r.o., lecz na podstawie wskazanego powyżej przepisu oraz w inny sposób (por. K. Skiepmo, Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków, Warszawa 2017, s. 298 - 299). Należy także wskazać, że darowizny, które uczestniczka miała otrzymać od swoich rodziców w postaci kwoty pieniężnej przeznaczonej na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu przy ulicy (...) oraz różnicy w wartości spółdzielczych własnościowych praw podlegających zamianie pozostały nieudowodnione. Jak już wskazywano, zeznania świadka E. B. i uczestniczki były ze sobą wzajemnie sprzeczne. Nadto w wewnętrznej sprzeczności pozostawały ze sobą twierdzenia samej uczestniczki, która nie umiała precyzyjnie określić wysokości kwot pieniężnych, które miała otrzymać w darowiznie od rodziców. W toku postępowania uczestniczka nie wykazała także, że pod zrzeczeniem się przez jej rodziców roszczenia o dopłatę (spłatę) różnicy pomiędzy wartością zamienianych praw rzeczowych kryła się inna czynność prawna. Przyjęcie przez Sąd, że do takiej darowizny doszło, byłoby sprzeczne z oświadczeniem woli złożonymi przed notariuszem i ujętymi w § 3 umowy zamiany.

Według twierdzeń wnioskodawcy, świadka W. Ś. i A. W. darowizny, które przekazywane były przez rodziców wnioskodawcy, były dokonywane na rzecz obojga małżonków do ich majątku wspólnego. Ustalenie faktu zawarcia takich umów oraz konkretnych kwot przekazywanych małżonkom nie miało znaczenia dla ustalenia nierównych udziałów w majątku, a więc także dla rozstrzygnięcia sprawy poddanej pod osąd.

Wobec powyższego, żądanie ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym podlegało oddaleniu jako niezasadne. W konsekwencji, dokonując podziału majątku wspólnego Sąd kierował się ogólną zasadą wyrażoną w art. 43 § 1 k.r.o., statuującą równe udziały małżonków w majątku wspólnym.

Podstawę rozliczeń stanowił w przedmiotowej sprawie art. 212 w zw. z art. 46 kro. Majątek małżonków przedstawia wartość 391.000 zł, a każde z byłych małżonków powinno otrzymać w naturze 1/2 jego wartości, tj. 195.000 zł. Skoro uczestniczka, stosownie do zgodnego żądania z uwagi na zamieszkiwanie w lokalu ze wspólnymi małoletnimi dziećmi zainteresowanych, otrzymała w naturze cały majątek, to w takiej sytuacji należało zasądzić spłatę na rzecz wnioskodawcy. Sąd ustalił, że kwotę 100.500 zł uczestniczka winna zapłacić na rzecz wnioskodawcy w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, na podstawie zadeklarowanej przez uczestniczkę zdolności kredytowej. Pozostała część wartości majątku wspólnego przypadająca wnioskodawcy, tj. kwotę 95.000 zł Sąd postanowił rozłożyć na 4 roczne raty w wysokości po 23.750 zł każda, przy czym pierwsza winna być uiszczona po upływie 15 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Sąd rozkładając pozostałą kwotę spłaty na raty uwzględnił interesy stron, bacząc zarówno na obowiązek uczestniczki do zapłacenia znacznej kwoty na rzecz wnioskodawcy, a z drugiej strony prawo wnioskodawcy do otrzymania spłaty w rozsądnym terminie. Nadto, Sąd wziął pod uwagę, że podział majątku został dokonany zgodnie z żądaniami stron, a uczestniczka już z momentem złożenia

wniosku o przyznanie jej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, tj. w kwietniu 2019 roku, musiała się liczyć z obowiązkiem spłaty wnioskodawcy w odpowiednim zakresie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Na koszty wnioskodawcy złożyły się opłata od wniosku w wysokości 500 zł, zaliczka na biegłego w wysokości 500 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru i opłata skarbową od pełnomocnictwa, zaś na koszty uczestniczki zaliczka na wynagrodzenie biegłego w kwocie 500 zł. Choć, co do zasady, w postępowaniu o podział majątku wnioskodawca i uczestnik postępowania są tak samo zainteresowani podziałem majątku i mają wspólny interes w postaci wyjścia ze współwłasności to indywidualne okoliczności sprawy mogą przemawiać za odejściem od zasady oznaczonej w art. 520 § 1 k.p.c. i zastosowaniem stosunkowego rozdzielnia kosztów w oparciu o przepis wskazany na wstępie. W ocenie Sądu taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Sąd uznał, że wnioskodawca powinien pozostać przy kosztach pełnomocnika, gdyż koszt związany ze skorzystaniem przez jedną z osób uczestniczących w sprawie o podział majątku wspólnego z usług pełnomocnika zawodowego nie powinien obciążać drugiego uczestnika. Sąd nałożył na uczestniczkę obowiązek uiszczenia kwoty 500 zł tytułem połowy opłaty od wniosku inicjującego postępowanie, z której uiszczenia wnioskodawca uzyskał zwolnienie, w oparciu o art. 113 § 1 i § 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, tak aby każde z byłych małżonków poniosło ostatecznie po połowie całej opłaty (1000 zł). Nadto co do kwoty 1781,25 zł tytułem tymczasowo wyłożonych kosztów biegłego Sąd rozdzielił je w sposób następujący. Wnioskodawca i uczestnik winni ponieść koszty biegłego po połowie, jednak zaliczka 500 zł wnioskodawcy została zużyta tylko co do kwoty 437,25 zł podczas gdy uczestniczki (500 zł) w całości, a zatem różnica w wyłożonych kosztach to 62,75 zł na korzyść wnioskodawcy. Dzielać kwotę (...),25 na pół, daje 890,63 zł po stronie wnioskodawcy i 890,62 po stronie uczestniczki, jednak w pierwszym przypadku należy tę kwotę powiększyć właśnie o 65,75 zł a w drugim przypadku o tę kwotę pomniejszyć co daje odpowiednio: 953,38 zł i 827,87 zł. Stąd łącznie koszty sądowe obciążające wnioskodawcę to 953,38 zł zaś uczestniczkę 1327,87 zł (500 zł plus 827,87 zł). W oparciu o art. 84 ust. 1 cytowanej ustawy Sąd zwrócił wnioskodawcy kwotę 62,75 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przed radcą prawnego ustanowionego uczestniczce z urzędu Sąd orzekł w oparciu o § 11 pkt 6 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 68 ze zm.). Zasądzona postanowieniem kwota uwzględnia podatek od towarów i usług.